

جایگاه حقوق کیفری متهم و شاکی در قانون جزایی ایران

تالیف:

سعید پزشکی زاده

ویراستار:

رضا پزشکی زاده

انتشارات قانون یار

۱۳۹۵

سرشناسه	پزشکی زاده، سعید. ۱۳۷۱ -
عنوان فرولودادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	جایگاه حقوق کیفری متهم و شاکی در قانون جزایی ایران / تألیف سعید پزشکی زاده؛ ویراستار رضا پزشکی زاده.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۳۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۶۸-۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص ۱۳۳.
موضوع	انهاام -- ایران
موضوع	-- Iran Indictments
موضوع	دادخواست (آیین دادرسی جزایی) -- ایران
موضوع	Complaints (Criminal procedure) -- Iran
موضوع	آیین دادرسی جزایی -- ایران
موضوع	Criminal procedure -- Iran
موضوع	داوری و جزا -- ایران
موضوع	Arbitration and award -- Iran
شناسه افزوده	پزشکی زاده، رضا. ۱۳۶۹ - ویراستار
رده بندی کنگره	۳۹۵ ۲ ج ۱ ۴۶۹ KMH
رده بندی دیویی	۲۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۲۶۷

انتشارات قانون یار

جایگاه حقوق کیفری متهم و شاکی در قانون جزایی ایران

تألیف: سعید پزشکی زاده

ویراستار: رضا پزشکی زاده

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۶۸-۸

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۹۲

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	فصل اول
۹.....	کلیات
۹.....	گفتار اول: کلیات آیین دادرسی
۱۲.....	گفتار دوم: موضوع آیین دادرسی کیفری
۱۳.....	گفتار سوم: اهداف قانون‌گذار در تدوین مقررات دادرسی کیفری
۱۴.....	گفتار چهارم: ارتباط مقررات آیین دادرسی کیفری با سایر رشته‌ها
۱۸.....	گفتار پنجم: وجوه افتراق میان قوانین شکلی و ماهوی کیفری
۲۰.....	گفتار ششم: منابع آیین دادرسی کیفری
۲۲.....	گفتار هفتم: سیاسی حقوق شهروندی
۲۹.....	مبحث دوم: مفهوم شهروندی در حقوق ایران
۳۱.....	گفتار هشتم: بررسی ابعاد حقوق شهروندی
۳۲.....	مبحث اول: حقوق مدنی
۳۴.....	مبحث دوم: حقوق سیاسی
۳۶.....	مبحث سوم: حقوق اقتصادی - اجتماعی
۴۰.....	مبحث چهارم: حقوق فرهنگی
۴۱.....	مبحث پنجم: حقوق قضایی
۴۵.....	فصل دوم
۴۵.....	بررسی و تحلیل حقوق شهروندی متهم
۴۵.....	گفتار اول: حقوق متهم
۴۵.....	مبحث اول: حقوق قانونی متهم و حق دفاع وکیل مدافع
۴۷.....	مبحث دوم: نوآوری های قانون آئین دادرسی کیفری ۹۲:
۴۸.....	گفتار دوم: حقوق متهم در قانون آیین دادرسی کیفری ۹۲:
۴۹.....	مبحث اول: حق دفاع و وکالت برای متهم در فرایند دادرسی کیفری:
۵۷.....	مبحث دوم: عدالت کیفری و حقوق شهروندی
۶۱.....	فصل سوم
۶۱.....	بررسی و شناخت نظام‌های دادرسی کیفری



- گفتار اول: مشخصات سیستم دادرسی اتهامی ۶۲
- گفتار دوم: سیستم دادرسی تفتیشی ۶۴
- گفتار سوم: سیستم دادرسی مختلط (فرانسوی) ۶۷
- گفتار چهارم: سیستم دادرسی اسلامی و مقایسه آن با دیگر نظام‌های دادرسی ۶۸

فصل چهارم ۷۷

- مبانی و واکاوی حقوق شاکی و متهم در قانون کیفری ۷۷
- مبحث اول: مفهوم حقوق متهم ۷۷
- گفتار اول: تحلیل مفهوم حقوق ۷۷
- گفتار دوم: تحلیل مفهوم متهم ۷۷
- گفتار سوم: متهم، مظنون و مجرم ۷۸
- مبحث دوم: حقوق متهم ۷۹
- گفتار اول: ریشه‌های ریشه‌ای حقوق متهم در اعصار گذشته ۸۰
- گفتار دوم: منابع حقوق متهم ۸۲
- مبحث سوم: احضار متهم و سریفات آن به طور کلی ۸۷
- مبحث چهارم: حقوق و تضمینات نادر بر احضار متهم ۹۴
- مبحث دوم: حقوق و تضمینات متهم مجلب ۱۰۳

فصل پنجم ۱۱۵

- بررسی حقوق متهم در مراحل دادرسی و تجدید نظر خواهی ۱۱۵
- مبحث اول: حقوق متهم مرحله صدور حکم ۱۱۵
- گفتار اول: قواعد حاکم بر دادرسی و حقوق متهم ۱۱۵
- مبحث دوم: حق متهم در مرحله تجدید نظر خواهی ۱۲۱
- گفتار چهارم: اعتراض به حکم بعد از قطعیت آن ۱۲۲
- گفتار پنجم: قرار منع تعقیب متهم ۱۲۴
- گفتار ششم: مکانسیم جبران خسارت ایام بازداشت (کمیسیون استانی و سی جبران خسارت) ۱۲۵
- گفتار هفتم: دادسرا و دادگاه ویژه اطفال و نوجوانان ۱۲۷
- گفتار نهم: منع کنترل ارتباطات مخابراتی و حسابهای بانکی و مراسلاتی افراد ۱۲۹
- منابع و مآخذ ۱۳۳

هنگامی که در جامعه، جرمی ارتکاب می‌یابد، دستگاه‌های انتظامی و قضایی برای کشف آن اقدام می‌کنند اما صرف کشف جرم باعث بازگشت نظم به جامعه و جبران آسیب‌های وارده به متضرران جرم نمی‌شود؛ بلکه مطلوب زمانی به دست می‌آید که مرتکبان واقعی جرایم نیز دستگیر و مجازات شوند. در صورت شناسایی و دستگیری متهمان، این امکان وجود ندارد که در همان محل دستگیری به مجازات این افراد اقدام کرد چرا که هنوز جرم ارتکاب یافته اثبات نشده است بلکه برای کشف واقعیت و مجازات مجرمان حقیقی لازم است که افراد مظنون برای انجام تحقیقات مقدماتی احضار و جلب شوند و در چارچوب حقوق انسانی با آنها رفتار شود. در نهایت نیز در صورت اثبات مجرمیت، فرد متهم مجازات می‌شود و در غیر این صورت برائت حاصل می‌دهد. همه این موارد در حالی است که توجه بیش از اندازه به حقوق متهم نباید. شاکی را حقوق از دست‌رفته شاکی غافل کند. از این رو لازم است حقوق متهم و شاکی در قانون جزای ایران را مورد بررسی قرار می‌دهیم. حقوق شهروندی در کشور ما اصطلاح جدیدی است که خیلی زود وارد ادبیات حقوقی نیز شده است. بدون آنکه خواسته باشیم تعریفی از این اصطلاح ارائه دهیم، به ابعاد اجتماعی و حقوقی آن بپردازیم. ضروری می‌دانیم با زبان ساده به نکاتی در خصوص حفظ حریم حقوق شکات و متهمین اشاره کنیم: رعایت این حقوق هم از سوی قضات و مراجع نظامی و هم سایر وابستگان و مرتبطین با پرونده‌های قضایی لازم و ضروری است تا هم به کشف واقعیت و هم به رسیدگی‌ها و دادرسی عادلانه و بی طرفانه امیدوار باشیم و راه را برای رسیدگی‌های اخلاقی و غیرقانونی ببندیم و به جلوگیری از اطاله جریان دادرسی کمک کنیم. در این خصوص به عنوان وجه هر چه بیشتر مصوب سال ۱۳۹۲ که قدمی رو به جلو در طول این چند سال بوده، می‌توان وجه هر چه بیشتر به حقوق شهروندی متهم و شاکی را در این قانون مشاهده نمود. مقنن قانون جدید برای متهم حقوقی همچون حق حضور وکیل، لزوم تفهیم حقوق متهم، اطلاع رسانی به خانواده متهم در صورت بازداشت، و برای شاکی حقوقی همچون حفاظت از شاکی در برابر رویارویی با متهم، حفاظت از هویت شاکی، حق بهره‌مندی از جبران خسارت و حق حفاظت از شاکی در برابر تهدید را در نظر گرفته است که این مولفه‌ها هر کدام به نوعی اعتدال در زمینه به رسمیت شناختن حقوق شهروندی متهم و شاکی است.